

Årstabladet – handledning O-3

Dela in klassen i grupper lagom stora att arbeta kring en Ipad/dator.

Introducera eleverna till tidningens nycklar med hjälp av presentationen.

Eleverna läser tidningar enskilt, i grupp eller högläsning. Välj ut ett antal tidningar, gärna både fysiska och digitala, anpassat efter gruppens förmåga. Välj inte för många källor, de måste ha möjlighet att jämföra och diskutera sina källor.

Eleverna skriver lockande rubriker till de valda nyheterna och skriver ner nyheternas källor, se hur nedan. De kan även skriva en ingress till artiklarna.

Skapa en löpsedel av nyheterna. Använd någon av mallarna, gör löpsedeln för hand, i appen Headlines eller lämna underlaget till Memme som skapar löpsedeln. Innehållet kan med fördel fyllas i mallarna på storskärm tillsammans med eleverna så blir det även ett tillfälle att visa och använda enkla funktioner i Word. Du kan ändra alla delar i mallen, även löpsedelns namn.

Sätt gärna upp löpsedeln i biblioteket och korridoren.

Om ni skapar flera löpsedlar per klass kan ni jämföra dem och diskutera värdering av nyheter. **Varför har grupperna valt olika? Varför värderas nyheter olika?**

Presentation

Introduktion, sida 1-9

Introducera övningen och tidningens nycklar/delar med hjälp av presentationens bild 1-9: rubrik, ingress, bilder och bildtext, brödtext, faktaruta och annons. Låt eleverna börja bläddra i tidningen i ca 10min. De ska kolla på rubriker, ingresser, bilder och bildtexter för att få en känsla för innehållet, inte läsa hela artiklar. Be dem gärna peka ut de olika delarna.

Sida 2

Löpsedel är de affischer som ska locka människor att köpa en särskild tidning. Löpsedlar sitter ofta utanför kiosker och affärer och har rubriker som snabbt ska göra en sugen på att läsa mer. Löpsedlar kan vara vinklade eller överdriva nyheter för att läsarna ska köpa just deras tidning.

Sida 3

Det vi ska göra idag är att helt enkelt börja läsa tidningarna. Dvs hantera våra källor. Vi kommer kolla på rubriker, ingresser, bilder och bildtexter för att få en känsla för innehållet. Medan vi läser ska vi värdera och välja ut nyheter vi tycker är viktiga. Be dem gärna peka ut de olika delarna.

Sida 4

Rubrik är den stora texten över artikeln. Den beskriver vad artikeln ska handla om och ska vara spännande och lockande.

Sida 5

Ingress finns inte i alla tidningar. Det är ett kort stycke i början på artikelns text som sammanfattar artikeln. Den är bra att läsa för att kunna bestämma sig om man vill läsa artikeln eller inte.

Sida 6

Bilder och bildtext. Många tidningar har bilder som hör ihop med artiklarna. Man kan tro att bilderna bara ska vara fina, men man läser faktiskt dem också. De ger oss information och fakta. Ofta finns det en bildtext till bilden som beskriver bilden.

Sida 7

Brödtext kallas själva artikeln. Alltså den text som är innehållet i artikeln.

Sida 8

Faktaruta är en liten del text som hör ihop med artikeln, men som inte är en del av brödtexten. Det kan till exempel vara en ruta som förklarar något särskilt i texten. Faktarutor ger oss lite extra information.

Sida 9

Annons är reklam. Många tidningar har reklam, ibland kanske mer reklam än artiklar. Det är viktigt att veta att reklam vill att vi ska köpa eller göra något. Den vill påverka oss. Det kan vara svårt att se skillnad på reklam och artiklar ibland för annonserna formas som en vanlig artikel. Alla tidningar har inte reklam, men många.

Värdera och välj nyheter, sida 10-11

Eleverna ska fortsätta läsa tidningen och nu även fokusera på brödtexten. De ska välja ut 5 nyheter som är viktiga att ta med i deras egen löpsedel. De ska tänka på för vem nyheterna är viktiga när de gör sina val och skriva ner de valda nyheternas rubriker på uppgiftspappret.

Sida 10

Det finns olika sorters nyheter som är viktiga för olika personer. Världsnyheter som gäller väldigt många. Sverigenyheter är viktiga för färre personer, men är inte mindre viktiga för dem de gäller osv ner till nyheter som bara gäller en själv. Alla dessa nyheter är viktiga men på olika sätt.

När ni väljer vilka nyheter som ska med i er löpsedel ska ni tänka på **För vem är nyheten viktig?** Är den viktig för er själva? För skolan? För Sverige? För hela världen?

Men är en nyhet viktigare och bör få större plats för att den är viktig för fler? Eller kan det finnas små lokala nyheter, som kanske bara gäller här är Årsta, som är lika viktiga som stora nyheter som gäller hela världen?

Sida 11

Fundera på **vilka nyheter som är viktiga att få med i just er löpsedel.**

Skriv ner artiklarna ni väljer på uppgiftspappret.

Göra en källhänvisning, sida 12

Det är viktigt att berätta var man hämtat informationen. Det är viktigt att det är tydligt för den som läser att ni tagit information från någon annan och att det går att hitta till er källa.

Att skriva ner var man hittar information kallas att göra en källhänvisning. Ni ska nu göra källhänvisning till den tidning ni hämtat era artiklar. Skriv hänvisningen längst ner på pappret.

Artiklens namn, webbplats eller tidningens namn, datum

Tex: "Årstaskolan är världens bästa skola", www.dn.se, 2018-11-20

Begrepp

Dessa begrepp är bra att eleverna får till sig under diskussionerna. Anpassa svårigheten efter elevgruppen men använd gärna begreppen då de är en del i MIK-progressionen.

Nyhet

En nyhet är något nytt och aktuellt som hänt och som sprids med hjälp av något massmedium, till exempel en tidning, radio, TV men även mellan människor i till exempel sociala medier eller muntligt.

Källa

En källa är ett media som bär information till dig, till exempel en bok, tidning, webbsida eller person. Allt som bär information är källor, oavsett om det som står i källan är sant eller falskt. Även dåliga källor är källor.

Avsändare

Den/det som ligger bakom ett budskap. Avsändare finns i både stort och smått, när en tidning skriver ett avslöjande reportage såväl som när ett rykte sprids inom en kompisgrupp. Det är alltid viktigt att fundera på vem som är avsändaren då det kan säga mycket om budskapet och syftet med spridningen.

Löpsedel

Rubrik

Ingress

Bilder och bildtext

Brödtext

Faktaruta

Centralt innehåll ur LGR11

Kap 1. Skolans värdegrund

Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt.

Kap 5:1 Bild

Informativa bilder, till exempel läroboksbilder och hur de är utformade och fungerar. (1-3)

Kap 5:12-15 Geografi, Historia, Religionskunskap, Samhällskunskap

Metoder för att söka information från olika källor: intervjuer, observationer, och mätningar. Hur man kan värdera och bearbeta källor och information, såväl med som utan digitala verktyg. (1-3)

Kap 5:18 Svenska

Informationssökning i böcker, tidskrifter, och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet. Källkritik, hur texters avsändare påverkar innehållet. (1-3)